

Warszawa, 7/11/2003

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

RPO-454825-III/03/JL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Krzysztof Pater
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki,
Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich w dniu 1 kwietnia br. skierował wystąpienie do Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie potrzeby ustawowego uregulowania zasad wypłaty rent wyjątkowych w razie osiągnięcia przez osoby je pobierające dodatkowych dochodów z tytułu zatrudnienia lub innej działalności.

W odpowiedzi z dnia 18.04.2003 r. (BGD.I.-077-20/03) podzielił Pan Minister pogląd co do potrzeby wprowadzenia takich rozwiązań i zapewnił, że dołoży starań, aby przy najbliższej nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) takie propozycje się znalazły.

Jak mi wiadomo projekt nowelizacji ustawy został już w resorcie przygotowany, jednakże na obecnym etapie nie zawiera on żadnych zmian w odniesieniu do art. 83 ust. 1 mówiącego o rencie wyjątkowej.

Wyrażam przekonanie, że brak takiej propozycji jest wynikiem zwykłego przeoczenia i dlatego przypominam uprzejmie o podjętym zobowiązaniu.

Przy tej okazji pragnę wskazać na jeszcze jeden problem, jaki wyłonił się przy wypłacie rent wyjątkowych. Otóż ustawa określając w art. 83 warunki, na jakich Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może przyznać rentę w drodze wyjątku, w ogóle nie określa ani trybu, ani okoliczności przesądzających o pozbawieniu prawa do takiego świadczenia.

Zasadny wydaje się pogląd, że ustanie prawa do renty wyjątkowej następować powinno w sytuacji, gdy odpadnie którykolwiek z warunków wymaganych do jej przyznania, a więc analogicznie, jak przewiduje to art. 101 pkt 1

wobec świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy. Również kontrola spełnienia tych warunków powinna należeć do organu rentowego.

Można jednak znaleźć argumenty dla stanowiska przeciwnego, zgodnie z którym prawa do takiej renty może pozbawić osobę uprawnioną tylko ten organ, który podjął decyzję w sprawie przyznania świadczenia , a więc Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższy problem zrodził się na tle bardzo przykrych sprawy konkretnej osoby, której 26 lat temu Prezes ZUS przyznał rentę inwalidzką w drodze wyjątku. W bieżącym roku odebrano tej osobie świadczenie po stwierdzeniu, że jest tylko częściowo niezdolna do pracy, przy czym procedura oceny jej stanu zdrowia została przeprowadzona po raz pierwszy właśnie w bieżącym roku. Pozbawienie osoby zainteresowanej renty wyjątkowej po tak długim okresie jej pobierania nastąpiło decyzją „z urzędu”, wydaną przez Oddział ZUS.

W moim odczuciu takie postępowanie Oddziału ZUS może budzić wątpliwości pod kątem zgodności z prawem i dlatego niezbędne wydaje się rozszerzenie regulacji zawartej w art. 83 ustawy o te kwestie.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 241), zwracam się ponownie do Pana Ministra w tej sprawie.

Z poważaniem

/-/